

מדינת ישראל
משרד החינוך

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

המוסד לבטוח לאומי

הזמנה להצעת הערכה מחקרית לתכנית

השתלבות ילדים ונוער עם מוגבלות בתנועות הנוער

הגופים החתומים מטה מבקשים לבצע מחקר הערכה לתוכנית השתלבות ילדים ונוער עם מוגבלות בתנועות הנוער, שמאפייניה מפורטים מטה.

מטרות המחקר

1. הערכת השגת מטרות התכנית, בין היתר באמצעות מדידת הפרמטרים הבאים:
 - מספר החניכים המשולבים (תחילת התכנית, אמצע, וסוף התכנית)
 - היקף הביטוי של שילוב ילדים ונוער עם מוגבלות בפעילות התנועה ומטה התנועה- הקצאת משאבים של כח אדם ותשומות נוספות על ידי התנועות לטובת התכנית
 - שינוי בעמדות השותפים והמעורבים (החניכים, המדריכים והצוותים)
 - השפעה על איכות חייהם של החניכים עם המוגבלות
 - רווחתם של המדריכים
 - מדדי הצלחה אחרים של התכנית כפי שיוגדרו בועדת ההיגוי של התכנית
2. הערכת ההתאמה ויעילות הכלים שמפותחים בתכנית: מודל עבודה, תכניות הכשרה והעשרה, מודלים לליווי והנחיה, מערכי הדרכה, אתר אינטרנט ועוד.
3. בחינת ההתנסות במהלך תקופת הפיילוט לצורך התאמה והמשך פיתוח של התכנית.
4. זיהוי גורמים מקדמים ומעכבים להצלחת ההשתלבות בתנועות.

מתכונת הערכה

- תקופת הפיילוט של התוכנית הוגדרה לשנים 2014-2018. המחקר ילווה את התוכנית מהשלב הנוכחי ועד סיום התקופה הניסיונית.
- התוכנית מלווה בועדת היגוי שהגדירה מתוכה צוות ביצוע מצומצם שילווה את המחקר. החוקר הראשי יהיה שותף בצוות זה החל ממועד אישור תחילת המחקר.

מדינת ישראל
משרד החינוך

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

המוסד לבטוח לאומי

- הגוף המעריך יעביר לועדת ההיגוי דיווח בכתב ובע"פ על מהלך המחקר וממצאי הביניים.
- כלי המחקר, דו"חות הביניים והדו"ח הסופי יועברו לעיון חברי ועדות הביצוע וההיגוי לפני הפצתם.
- הדו"חות וממצאיהם יהיו רכושם של מזמיני הדו"ח וכל שימוש בנתונים או בממצאים העולים מהמחקר יעשה באישור המזמינים וועדת ההיגוי של התכנית.

הגשת ההצעה

הגשת ההצעה תכלול:

1. פרטי הגוף החוקר והחוקר הראשי כולל ניסיון והתמחות רלבנטיים, החוקר הראשי יהיה בעל דוקטורט לפחות.
2. מטרות ושאלות הערכה מרכזיות במונחים של הגדרות אופרטיביות הניתנות למדידה.
3. תכנית מפורטת של המחקר (תחומי המחקר, גודל האוכלוסייה הנחקרת, אופן בחירתה, כלי המחקר, פירוט המשתנים שימדדו).
4. לוח זמנים של שלבי המחקר, דו"חות הביניים והדו"ח הסופי.
5. תקציב מפורט (עד לסכום מקסימלי של 270,000 ₪). התקציב יוגש במעטפה סגורה בנפרד מההצעה המלאה.

בחירת ההצעה

המזיעים יגישו הצעתם עד לתאריך 19.2.2014 בכתב לאורית תמרי, מועצת תנועות הנוער, סמינר אפעל, רחוב היסמין 1, רמת אפעל, חלק מהמזיעים יוזמנו להציג את הצעתם במהלך חודש מרץ 2014 ועד מאי 2014 תצא הודעה על בחירת הגוף החוקר.

הועדה תבחר את ההצעה המתאימה על פי הקריטריונים שנוגעים לפירוט ההצעה:

קריטריונים	אחוז
הכרות וניסיון קודם עם עולם תנועות הנוער	20
הכרות וניסיון קודם עם עולם המוגבלויות	20
הכרות וניסיון קודם עם בני נוער בגיל ההתבגרות	15
שיטות וכלי מחקר	10
תקציב	5
איכות ומקוריות	10
חוות דעת הוועדה	20
סה"כ	100

למידע נוסף ניתן ליצור קשר עם יפעת קליין בטלפון 054-4550024 או מייל yifatk@jdc.org.il

מדינת ישראל
משרד החינוך

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

המוסד לבטוח לאומי

תקציר התכנית- השתלבות ילדים ונוער עם מוגבלות בתנועות הנוער

הקדמה

עשייתן החינוכית והערכית של תנועות הנוער ממוקדת כולה בחינוך, קידום ופיתוח הנוער של מדינת ישראל. תנועות הנוער כגוף מחנך מרכזי בחינוך הבלתי פורמאלי, מפעילות תכניות חינוכיות באמצעות המתודה של נוער מחנך נוער, ולצידן מפעילות התנועות תכניות הנותנות מענים מגוונים לאוכלוסיות שונות, תוך השפעה על כלל החניכים המשתתפים בפעילות התנועה ונחשפים לידע, ערכים והתנסויות חדשות.

אוכלוסיית הילדים עם צרכים מיוחדים מקבלת כיום מענה בחלק מארבע עשרה תנועות הנוער המוכרות, בתמיכת מנהל חברה ונוער- משרד החינוך, במסגרת תקנת התמיכה בתנועות הנוער- חלקו מובנה ומלווה מקצועית וחלקו נעשה מתוך רצון לתת מענה לצרכים שעלו באופן נקודתי. ישנן תנועות שכלל לא פועלות בשדה הזה, או פועלות במסגרת פרויקט התנדבותי למען האוכלוסייה ולא כשילוב שווים בין שווים.

השתלבותם של ילדים עם מוגבלות בתנועות הנוער איננה פשוטה, היא דורשת הנגשה והתאמה של דרכי הפעילות באופן מובנה, הקניה של ידע ובניה של מערך תמיכה לצוות התנועה.

מתוך הבנת הערך והרווח מצד אחד, והצורך הגדול מצד שני, נבנתה תכנית משתפת שתעודד את ההשתלבות המיטבית.

מטרות

- יצירת מהלך התפתחות וגדילה של חניכים עם מוגבלות בתוך תנועות הנוער בדומה לתהליך ההתפתחות והגדילה של כלל חניכי התנועה.
- הגדלת מספר חניכים עם מוגבלות המשולבים בתנועות הנוער
- הגדלת מספר תנועות הנוער המאפשרות שילוב מובנה
- ביסוס פלטפורמה ארגונית ותכנית שתאפשר השתלבות מיטבית של חניכים עם מוגבלות בתנועות הנוער לאורך שנים
- יצירת עמדות חיוביות כלפי אנשים עם מוגבלות בקרב כלל חניכי תנועות הנוער – אזרחי המחר

קהל יעד

- ילדים ובני נוער עם מוגבלות (קוגניטיבית, פיזית, חושית, התפתחותית- תקשורתית) בכתות ד' (כמקובל בתנועות הנוער) ועד גיל 21 (כמקובל בחינוך המיוחד).
- בני הנוער המדריכים בתנועות

מדינת ישראל
משרד החינוך

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

המוסד לבטוח לאומי

כיווני פעולה

יצירת פלטפורמה שתאפשר השתלבות מיטבית של ילדים ונוער עם מוגבלות כחניכים, וכפעילים בשכבה הבוגרת בדומה לתהליכי התפתחות חברתית של כלל חניכי התנועה. ההתערבויות בתכנית מתייחסות לשני מסלולי שילוב (יחידני וקבוצתי) בשני צמתים- חניכים והשכבה הבוגרת:

1. חניכים- קליטה ועיגון ההשתלבות

איתור חניכים פוטנציאליים- יבנה מערך של חיבורים ואנשי קשר בהתבסס על התשתיות הארגוניות של משרד הרווחה ומשרד החינוך.

שילוב קבוצתי בתוך מערך הקבוצות של התנועה- המשגה וכתובת מודל קיים, עיבוי וסטנדרטיזציה של מערכים וכלים להכשרה וליווי. **במסגרת התכנית יפותח מאגר של תכנים ומרצים לצד קריטריונים להכשרות בסיסיות ורחבות.**

שילוב יחידני- פיתוח מודל רב מימדי- המודל יתייחס לחניך עם המוגבלות ובני משפחתו, לכלל החניכים, לצוות ההדרכה ולמטה התנועה, ויציע הבניה של עבודה מיטבית וכלים מסייעים. **במסגרת התכנית יפותחו מודל עבודה וכלים מגוונים לקידום ההשתלבות, כגון מערכי הדרה והסברה יצירתיים לשינוי עמדות בקרב כלל החניכים והצוותים, אתר אינטרנט למדריכים, קמפיין ציבורי ועוד.**

2. שכבה בוגרת

בשכבות הבוגרות על פי רוב פועלים החניכים ללא מדריך צמוד ורובם לוקחים חלק פעיל במילוי תפקידים בעלי אחריות או ייצוגיים עבור התנועה המקומית. התפקידים הקיימים בדרך כלל אינם מתאימים לחניכים עם מוגבלות ועל פי רוב הם נושרים בשלב זה.

בשילוב הקבוצתי- הקבוצות ימשיכו לשמור על ההשתייכות הקבוצתית אך התכנים ישתנו, יותאמו לגיל ומשימות ההתפתחות ויכללו פעילות התנדבותית בסניף או בקהילה. **במסגרת התכנית יפותחו מערכי הדרכה המותאמים למשימות הגיל ומשימות ההתנדבות, כמו גם מערכת קשרים עם גופי התנדבות ופעילות חברתית.**

בשילוב היחידני- חלק קטן מהחניכים בשילוב היחידני ישתלבו באופן טבעי בתפקידים משמעותיים כחלק מקבוצת הגיל שלהם. עבור השאר, תוקם ועדת התנדבות/ קהילה שתפעל תחת הרכז המקומי. במסגרת הועדה יוכלו החניכים שמעוניינים למלא תפקידים, לקחת חלק בתכנון ויישום של התנדבות מותאמת. **במסגרת התכנית יפותחו מודל עבודה ומערכת קשרים עם גופי התנדבות ופעילות חברתית.**

שותפים

- משרד החינוך- מנהל חברה ונוער
- מתי"ן- מועצת תנועות הנוער
- ג'וינט- אשלים, תחום ילדים ובני נוער עם מוגבלות ובני משפחותיהם
- תנועות הנוער

מדינת ישראל
משרד החינוך

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

המוסד לבטוח לאומי

- משרד הרווחה- האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית, אגף השיקום, השירות לטיפול באדם עם אוטיזם.
- משרד החינוך, מנהל פדגוגי- האגף לחינוך מיוחד, שפ"י
- המרכז לשלטון מקומי, איגוד מנהלי אגפי החינוך
- קרן של"ם
- ביטוח לאומי- הקרן לפיתוח שירותים לנכים
- ג'וינט- אשלים- תחום התנדבות